

Kupujte VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Kupujte VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

VOLUME XXVI.—LETO XXVI.

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), MARCH 9, 1943.

ŠTEVILKA (NUMBER) 55

ZADNJA POROČILA O BOJIH NA AFRIŠKIH IN RUSKIH FRONTAH

Angleška osma armada je razbila Rommelu dve tankovski diviziji. — Rusi zavzeli Sičevko, kjer so pobili 8,000 Nemcev.

Iz Alžira so prispela snoči v Madrid poročila, da so francosko-ameriške čete zavzele Gafso, važno železniško spojnico in spojišče cest v Tunisiji. Zavezniki so tudi zavzeli El Ksar, kjer se križajo ceste, ter del ozkotirne železnice, ki teče proti vzhodu.

Razbitje dveh nemških divizij
Radio Francija poroča iz Alžira, da so čete osme armade, ki se bori pod poveljstvom generala Montgomeryja, tako razbile dvoje nacističnih tankovskih divizij, da ni od njih skoraj ničesar ostalo.

Obhitje šestih napadov
Osmo armada je odbila šest napadov nemškega maršala Rommela ter vrgla napadalce nazaj v gorovje, pri čemer mu je razbila 32 tankov, šestim ni sama izgubila niti enega tanka. To je doslej ena najodločilnejših in popolnih zavezniških zmag v Tunisiji.

Porazen udarec Rommelovim dobavam
Ameriški bombniki pa so medtem zadali porazen udarec Rommelovim dobavam.

Francoski patriotje pobijajo Nemce na ulicah Pariza in drugih francoskih mest

V mestu Lille so francoski gerilci napadli z ročnimi granatami poslopje, v katerem so se nahajali Nemci, ter jih 23 ubili. — Nemiri po vsej Franciji.

LONDON, 8. marca. — Krog borbenih Francozov poročajo o bitki med francoskimi partizani in nemškimi stražarji na pariziških ulicah, o boju 23 nemških častnikov v Lille, kjer so jih ubili francoski gerilci, in o napadu na poslopja, v katerih prebivajo Nemci. Vse to se je zgodilo tekom zadnjih treh dni.

Požig garaže
Po vsej Franciji je zavalovilo val novega odpora in sovraštva, ko si prizadevata nemški Gestapo in višja policija nagajati 400,000 francoskih delavcev, ki bi jih poslal kvizling Laval Hitlerju ter mu s tem izpolnil svojo obljubo.

Poulični boji so se pričeli, ko so francoski patriotje pobili nemške stražnike ter zavzeli garaže, v kateri so zažgali vsa vozila kakor tudi poslopje

ROOSEVELTOV VNUK RANJEN

WEST PALM BEACH, Fla., 8. marca. — William Roosevelt, deset let stari vnuk predsednika Roosevelta in sin podpolkovnika Elliotta Roosevelta, je bil ranjen in opraskan, ko je v avtomobilu zadel kolo, s katerim se je dečko peljal. Deček bo kmalu popolnoma okreval. Njegov oče, podpolkovnik Elliott Roosevelt, se nahaja z ameriško zračno silo v Afriki.

Dodatek
Dodatno k poročilu pokojnega Jerka Kalliča se poroča, da je bil pokojni ustanovitelj in prvi predsednik društva Krasna Dančija, ter podpredsednik društva sv. Josipa št. 99 HBZ.

Pristan mesta Genove je bil popolnoma porušen

V mestu je porušenih nad 6,000 poslopj in mnogo zgodovinskih spomenikov.

STOCKHOLM, švedska, 8. marca. — Po nacistih kontrolirana STB radio - postaja v Rimu poroča, da je angleška zračna sila porušila v pristanišču mesta Genove vse pomole, doke, skladišča in druge naprave. — "Počeg tega je bil razdejan večji del mesta, v katerem ni ostal cel niti en mestni blok." Do tal porušenih je bilo nad 6,000 poslopj, 5,000 od teh v središču mesta, kjer tvorijo zdaj sliko silnega razdejanja.

Dalje poročajo radio, da je bilo popolnoma porušenih mnogo zgodovinskih spomenikov, vključno palača Doria Turea, palača Campanella, mestna katedrala, cerkev sv. Stefana, kjer je bil krščen Kristof Kolumb. Chiasone muzej, Pagani ni gledališče ter stara borza, ki je bila blizu pristanišča.

Via Pre — slavna ulica, ki vodi k pristanišču, je bila popolnoma porušena.

GIRAUD RAZVELJAVIL VIŠIJSKE ZAKONE

ALŽIR, 8. marca. — General Giraud, visoki komisar za Afriko, je razveljavil danes v Afriki vse antižidovske postave, ki jih je uzakonil Vichy leta 1940. Giraud je zaplenil vladni žurnal, ki je natisnil neko odredbo v zvezi s temi postavami ter odsvolil uradnike, ki so bili za to odgovorni.

DAR MADAME ČIANG-KAJŠEKOVI

Pet clevelandskih Kitajcev bo izročilo v petek madame Čiang-kajšekovi, ko bo slednja govorila v Chicagu, ček za \$3,000, za kitajsko vojno pomoč. Clevelandski Kitajci so že darovali Kitajski, odkar je slednja v vojni z Japonsko \$171,000.

MASARYK IZRAŽA BOJAZEN

LONDON 8. marca. — Jan Masaryk, podpremier in zunanji minister Češkoslovaške, je izjavil:

"Hitler je že izgubil vojno, toda s tem ni rečeno, da smo jo mi dobili. Ljudstvo v zasledenih deželah ne bodo mogla vse večne čase vzdržati tega trpljenja in čim prej bo vojna končana, tem manjše bo evropsko pokopališče. Dolga vojna pa bo naredila iz Evrope ogromno pokopališče, na katerem bodo pokopani vsi oni, ki bi morali ostati pri življenju."

DEVET ČEHOV USMRČENIH

Angleški radio naznanja: "Preteklo nedeljo so usmrtili nacisti devet Čehov, s čemer je doseglo število v februarju mesece usmrčenih Čehov 77.

Popravek

V poročilu o smrti Marije Skodlar se je včeraj vrnila ne ljuba pomota glede njene starosti in sicer bi se moralo glasil: da je bila pokojnica stara 55 let.

Nova številka

Pri družini Mr. John Yapel na 20391 Lindberg Ave. je nova telefonska številka KE. 6038.

Naši fantje-vojaki

Vse štiri sinove imata pri vojakih splošno poznana Mr. in Mrs. Anthony in Jennie Pluth, 21101 Recher Ave. Tom je v Daytonu, O., Elmer se nahaja že dve leti v Avstraliji, kjer je tudi sin Anthony. Elmer in Anthony sta se srečala na potu v Avstralijo. Stanley je bil v North Carolini, sedaj se pa nahaja v bolnišnici tu v Clevelandu.

Mr. in Mrs. A. Jagodnik, 20750 Tracy Ave., imata dva sinova pri vojakih. Starejši, priznani glasbenik, se nahaja v vojaški službi že delj časa, sedaj pa je bil poklican najmlajši sin John.

Trije sinovi Mr. in Mrs. John Lekson, 1209 E. 173 St., se nahajajo pri vojakih. Starejši sin John je v oficirski šoli in je že avanziral za prvega poročnika. Drugi sin Eddie se nahaja v Alaski, tretji Ludvik pa je pri trgovski mornarici v Sheepshead Bay, N. Y. Sedaj bo pa še odšel četrti sin Math.

Mrs. Frances Zajc, 20572 Lindberg Ave., ima najmlajšega sina Rudolpha pri vojakih. Njegov naslov je Army Air Forces Training School, 615 City Park Ave., New Orleans, La.

Vlada javlja razne olajšave gospodinjam

Pekarije bodo zopet prodajale narezan kruh, dobilo se bo dodatno kurivno olje in ženske nogavice se bodo pocenile.

WASHINGTON, 8. marca. — Iz krogov ameriške vlade, od koder smo slišali zadnje tedne samo o novih restrikcijah in navijanju vijaka na življenje povprečnih državljanov, so prišle zdaj zelo ugodne vesti. Na razpolago bo zopet narezan kruh, oni, ki potrebujejo, bodo lahko dobili več kurivnega olja, seme za zelenjavo se bo lahko kupilo brez posebnega dovoljenja, in cene ženskim nogavicam bodo znižane.

Da se je zopet dovolilo prodajati narezan kruh, je vzrok dejstvo, ker ekonomske dobrine niso tako velike, kakor so velike ugodnosti, ki jih imajo gospodinje za narezanim kruhom. Oni, ki grejejo svoja stanovanja z gorivnim oljem, lahko zaprosijo za nove racije, ako jim sedanje ne zadostujejo.

Dalje je vlada preklcala svojo prejšnjo odredbo, ki je dooločala, da je treba posebnih dovoljenj za nakup fižola ali leče, ki bi se potrebovala za seme.

OPA dalje naznanja, da se bodo s 15. aprilom pocenile ženske rayon nogavice od 5 do 40 centov pri paru.

Na dopustu

Nocuj bo prišel na kratak dopust mornar George Ozanic, sin družine Mr. in Mrs. George Ozanic, 6813 Bayliss Ave. Prišel bo iz Great Lakes, Ill.

Snoči je potresni sunek potresel Cleveland

Potres so čutili tudi v Detroitu, Torontu, Pittsburghu in Buffalu. — Razen strahu, potres ni povzročil škode.

Snoči ob 11:26 je potresel mesto Cleveland in druge kraje v severnem Ohiu potres, ki je trajal nekaj nad dve sekundi. Potres je spravljal s postelj tisoče Clevelandčanov, sicer pa ni povzročil nobene škode.

Dr. J. J. Nassau, profesor astronomije na Case šoli, je izjavil, da je bil to najhujši sunek, ki ga je še kdaj čutil v Clevelandu. Zdi se, da je bil sunek najmočnejši v vzhodnem okraju mesta, dasi so ga čutili tudi v zapadnih okrajih. Posebno je bilo čutili ta potres v Braternalu.

Clevelandске policijske postaje in uredništva clevelandskih dnevnikov so bila takoj po potresu preplavljena s telefonskimi klici, ko so ljudje hoteli vedeti, kaj se je prav za prav zgodilo.

Potres pa ni bil samo lokalni, ker so ga čutili tudi v Detroitu, v Torontu, v Pittsburghu in Buffalu.

Župan Lausche, ki je pravkar legel k počitku na svojem domu, je izjavil, da je mislil, da se hiša podira. "Skočil sem s postelje ter stekel v klet, misleč, da je bila tam eksplozija," je rekel.

35 MEHIKANCEV ZA 400 NEMCEV

MEXICO City, 8. marca. — Nemška vlada apelira na Mehiko, naj slednja izpusti 400 Nemcev, ki so internirani v Mehiki, v zameno pa bo izpustila Nemčija 35 mehiških diplomatov in njihovih uslužbencev, ki jih je prišla, ko je Nemčija okupirala Vichy in vso Francijo.

Mehiški krogi naglašajo, da tega ne bi mogli storiti, tudi če bi hoteli, ker Zedinjene države ne bi dovolile Nemcem prevoza preko svojega ozemlja do pristanišča, kjer bi čakala nanje ladja.

MATI IN ŠEST OTROK ZGORELO

GERING, Neb., 8. marca. — Tukaj so zgoreli Mrs. Jesus Garcia in njenih šest otrok v ognju, ki je uničil njihovo hišo, v kateri je bil samo en prostor oziroma saom ena soba. Nesrečna mati in njeni otroci se se stiskali v zadnji kot, ko so jim plameni odrezali beg iz koče. Edina preživela sta oče in 6-letna hčerka Jennie, ki pa sta oba z nevarnimi opekljami v bolnišnici.

Koncert "Zarje"

Pevski zbor "Zarja" priredi spomladanski koncert v nedeljo, 28. marca v dvorani Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Pričetek bo ob 5. uri popoldne. Na programu bo poleg petja tudi pevski prizor, ki bo zopet nekaj novega in razvedrilnega za našo publiko. Po programu se bo vršil ples, za katerega bo igral John Pecon orkester. Vstopnina h koncertu je 50c samo za ples pa 40c — Vstopnice so že v predprodaji in sicer se jih dobi pri pevcih in pevkah Zarje, pri Mrs. Makosin družine Mr. in Mrs. George Ozanic, 6813 Bayliss Ave. Prišel bo iz Great Lakes, Ill.

SOVJETI PRIKRIVAJO LJUDSTVU POMOČ ZEDINJENIH DRŽAV

Tako je izjavil ameriški poslanik v Moskvi ter s tem načel zadevo, ki utegne imeti važne posledice.

ALI JE PODAL TO IZJAVO Z ROOSEVELTOVO VEDNOSTJO ALI NE

MOSKVA, 8. marca. — Admiral William H. Standley, ameriški poslanik v Moskvi, je izjavil danes časnikařem, da po njegovem mnenju ruskemu ljudstvu ni povedano, koliko pomoči dobi Rusija od Zedinjenih držav.

"Jaz ne vidim v tem nobenega političnega motiva," je rekel admiral Standley. "Najbrže je to samo prizadevanje, ustvariti vtis, pri ruskem ljudstvu, da se Rusi borijo samo s svojo lastno močjo."

Nova predloga pred kongresom
Naglašajoč, da je sedaj pred ameriškim kongresom nova "lend-lease" predloga, je poslanik dejal: "Ameriški kongres je širokogrudni in velikodušni, toda ako se bo hotelo ustvariti vtis, da ameriška pomoč ničesar ne pomeni, potem utegne postati ta zgodba čisto drugačnja."

Časopisje ničesar ne poroča
"Jaz sem pazno iskal po ruskem časopisju kako priznanje, da prejema Rusija materialno pomoč od Amerike, toda takšnega priznanja doslej še nisem videl," je rekel admiral Standley.

Poslanik je nato dejal, da prejema Rusija iz Zdrženih držav velike količine raznih potrebščin. "Letala, na primer, v tisočih," je dodal.

Rusko ljudstvo ničesar ne ve
"Rusko ljudstvo nima nobene prilike izvedeti, da je deležno pomoči ameriškega ljudstva. S tem mislim reči, onega preprostega ameriškega ljudstva, ki sega globoko v svoje žepce, da pomaga."

Izjave ruskih generalov
Standleyju je bilo rečeno, da je več ruskih generalov izjavilo

zadnje čase inozemskim časnikařem, da ne dobe iz Amerike nobene pomoči, razen trukov. "To ni res. Rusi dobivajo mnogo vsakovrstnih potrebščin," je rekel poslanik. "Ako ni teh potrebščin na fronti, jaz ne vem, kje so in kaj delajo z njimi."

Sestanek s Stalinom
Poslanik je rekel, da se namerava v kratkem sestati s Stalinom.

Vprašan glede druge fronte, je poslanik odgovoril, da ne ve, če se Rusi za drugo fronto sploh zanimajo.

V Washingtonu ni komentarja
WASHINGTON, 8. marca. — Predsednik Roosevelt in državni department nimata nobenega komentarja glede izjave ameriškega poslanika v Moskvi.

Opazovalci položaja so mnenja, da mora predsednik zdaj storiti eno ali drugo: Ali stopiti ob stran ameriškega poslanika ter vzdržati njegovo izjavo, ali pa mu dati ukor. Ta prilika se bo ponudila predsedniku jutri ob njegovi običajni konferenci s časnikařji.

Ali se bo razmerje izpremenilo?

Inozemski opazovalci so mnenja, da ameriški poslanik ne bi riskiral predsednikovega ukora ali celo odpoklica s svojo odkrito izjavo, če ne bi bil govoril po danih instrukcijah. Toda, bilo kakor bilo, zdi se, da je poslanik Standley utrl pot za popolno izpremembo ameriško-ruskih odnosov in morda tudi anglo-ruskih odnosov. Zato je skoraj verjetno, da je bilo Londonu že v naprej znano, kaj bo izjavil ameriški poslanik.

Podpredsednik Wallace naglašja pogoje, ki bodo potrebni za bodoči mir sveta

Med Rusijo in Zdrženimi narodi mora priti do iskrenega sporazuma in sodelovanja. — Demokracija mora bolj služiti povprečnemu človeku kakor mu je doslej.

DELAWARE, 8. marca. — Podpredsednik Henry A. Wallace je danes izjavil, da je možnost druge svetovne vojne, če bi zavezniki "doublecrossali" Rusijo, in da bi bila vojna neizogibna, če bi se Sovjetska Rusija posvetila ideji zanetive svetovne revolucije. In prav tako bi bila sigurna zopetna svetovna vojna, ako dovolimo Nemčiji, da se spet oboroži.

Potreba iskrenega sporazuma
"Ako se ne doseže tesnega in iskrenega sporazuma med Rusijo in Zdrženimi narodi," je rekel Wallace, "tedaj je možnost, da se bosta Nemčija in Rusija prej ali slej sporazumeli."

Tozadevne nazore je podal podpredsednik v svojem govoru na Ohio Wesleyan univerzi.

VELIKE MASE ruskega ljudstva so še vedno gladne duhovne hrane. Ako zapadne demokracije preskrbe polno kontrolo in razširijo svojo produkcijo, se jim ni bati oživiljenja komunizma znotraj njih mej.

AMERIKANCI se ne smejo po tej vojni vdati v mehkužno in leno pozabljenost, v katero sta se zazabili Anglija in Francija v svojem postopanju proti Nemčiji.

HITLERJEVA smrt ne bo končala sistematične degradacije nemških fantov in deklet. Mrtev Hitler utegne morda postati prav tako nevaren kakor živ.

Demokracija je edin resnični izraz krščanstva, toda če nočemo, da bo krščanstvo propadlo, mora postati demokracija bolj sposobna kakor je bila doslej v službi preprostega človeka, in bolj odprta in v svojem odporu proti pritisku sebičnih skupin.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROČNINI)
By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

VATIKANSKA POLITIKA Z OZIROM NA SLOVANE

II.

Vatikan je bil voljan in je še danes, bodriti nacionalizem narodov, ki se bore za svojo avtonomijo ali neodvisnost (tako je Vatikan podpiral Hrvatce in Poljake v devetnajstem stoletju ter Irce in Flamce v dvajsetem stoletju). Toda hkrati ima Vatikan navado, nastopiti proti premočnemu in pretiranemu nacionalizmu. Zato je bilo jasno, da mora slej ali prej priti do konflikta med Vatikanom ter totalitarnimi, supernacionalističnimi režimi.

Tako je ostala katoliška cerkev eden izmed najvažnejših faktorjev odpora proti nacijski vladi.

Vatikan je podpiral ta odpor skozi vso vojno, v kolikor mu je seveda to dovoljeval njegov nevtraln status. Zdaj, ko je poraz očiščal na vidiku, pa je pričakovati, da bo postala tozadevna vatikanska politika še mnogo aktivnejša.

S sedanjo vojno so se odprle vatikanskim državnikom nove velike možnosti. Papež Pij XII. (ki je bil kot kardinal Vazelli vatikanski državni tajnik), zasleduje politiko papeža XI. pri čemer je samo ta razlika, da ima sedanji papež priliko, uresničiti velike politične sanje svojega prednika.

Papež Pij XI. je sanjal o katoliški federaciji, ki bi se raztezala od Baltskega pa do Jadranskega morja. Kardinal Gaspari se je igral z idejo o zvezi vseh nemških katoliških dežel (Avstrije, Bavarske in Porenja). Ta načrt daje misliti onim, ki še vedno verujejo v možnost razkosa Nemečije.

Vatikanski politiki potiskajo sedaj v ospredje dva druga projekta za katoliško federacijo.

Prvi teh projektov predvideva restoracijo Avstro-Ogrske, kateri naj bi stali na čelu, če le mogoče, Habsburžani. Vzpostavljena Avstro-Ogrska bi formirala na severu federacijo s Poljsko, na jugu pa z Italijo ter bi tvrcila močan zid i proti komunizmu i proti nemški nevarnosti.

Če bi pa proti vzpostavitvi Avstro-Ogrske nastal presilen odpor od strani katoliških Slovakov, Hrvatov in Slovencev, ki so mnogo pretrpeli pod avstrijsko in madžarsko administracijo, tedaj bo začel Vatikan podpirati tako zvan poljski federacijski načrt, ki ni tako ambiciozen, kakor avstro-ogrski načrt. Glede tega načrta je več verzij. Ena teh je možna federacija Poljakov, Čehov in Slovakov. Čehi in Slovaki bi povabili tudi Hrvatce in Slovence, da se pridružijo tej federaciji, Poljaki pa bi pozneje spravili notri Madžare, s katerimi so vedno dobri prijatelji. Avstrija, ki bi prišla zadnja v federacijo, bi sprejela status ter ne bi tako več strasila s Habsburžani in Sirovanov, ki se boje povratka avstro-madžarske vlade.

Vatikanski krogi si prizadevajo, pridobiti za svoje načrte podporo vseh katoliških Slovanov. Vatškanski radio gre tako daleč kakor pač more v danem položaju iti, da zagotovi tekem svojih poljskih radio-oddaj Poljake, da bo vzpostavljena njihova neodvisnost. Prav tako je deležna vse podpore lutkarska Slovaška s svojim klerikalnim premijerjem Tiso. (Nedavna vest, da je umrl Jožef Tiso, se ni nanašala na slovaškega premijera, temveč na njegovega očeta). Hrvatsko lutko Vatikan sicer ni priznal "de jure," toda Vatikan ima v Zagrebu svojega emisarja, Zagreb pa ima pri svojem poslatištvu v Rimu posebnega svetnika za Vatikan, ki je spoini člen med Vatikanom in Zagrebom. Na dan pred novim letom je postal papež dr. Ante Pavelič, poglavniku lutkarskega hrvatskega režima in glavarju terorističnih "Ustashev," brzojavno novoletno voščilo.

Kar se tiče Slovenije, so katoliški duhovniki v Sloveniji dobili v zadnjem času tajne instrukcije, da naj zagotovijo svojim vernikom, da bo 1,200,000 Slovencev v Jugoslaviji po tej vojni združenih s 400,000 Slovenci

v Italiji, ne da bi pri tem pojasnili, kako in kje bodo združeni: ali v Jugoslaviji, ali v Italiji ali kje drugje.

Vatikanski krogi pričakujejo najti somišljenike in podpornike za svoj načrt med agrarnimi strankami Poljske, Češkoslovaške, Madžarske in Hrvaške.

Toda v mnogih državah je opaziti silen odpor proti tem načrtom celo med katoliškimi voditelji. Dr. Edvard Beneš, predsednik češkoslovaške zamejne vlade, ki se baš zdaj ukvarja z načrti pakta s Sovjetsko Rusijo, je odločno nasproten vsaki vatikanski kombinaciji; prav tako ne podpira teh načrtov njegov katoliški premijer, monsignor Jan Šramek. Gotovi poljski, hrvatski in slovenski cerkveni prelatje gledajo brez vsakega entuziazma na te načrte. Oni namreč čutijo, da bi jih ta načrt ne štivil pred nemško ali italijansko nevarnostjo, temveč da bi jim na drugi strani nemudoma nakopal jezo Rusije na glavo.

UREDNIKOVA POŠTA

Po 21. marcu bo cena besednjaku \$5.00

Chicago, Ill. — Predzadnji in zadnji mesec so prihajala vnaprejšja plačana naročila za Novakovo besednjak v kaj lepem številu — povprečno po 12 na dan, kar pomeni, da je potreba take knjige zelo občutna med našimi ljudmi tu in v Kanadi.

Jugoslovanska vlada v Londonu ne mara vedeti, da bo Slovencev v Jugoslaviji po vojni manjkalo vseh dobrih knjig in tako seveda tudi Novakovega besednjaka, pa je odklonila pomoč temu našemu kulturnemu prizadevanju, kakor bi je kaj takega prav nič ne brigalo. Toda nekdo od jugoslovanskega poslanstva v Ottawi pa čuti potrebo take knjige in mi piše:

"Čenjena gospa! Veseli me, da ste se odločili izdati nov besednjak angleško-slovenskega jezika — za nas Slovence tako potrebno knjigo.

Naročila se naj pošiljajo na sledeči naslov. Mrs. Agnes Novak, 2349 Cleveland Ave. Chicago, Ill.

Obsodba samovoljnega postopanja

dr. Kreka in Slovencev v vladi

Čenjeno uredništvo:

Ker smatram, da je prav, da te kot glasilo slovenskega javnega mnenja obveščeni o dogodkih v slovenskem političnem življenju med begunci iz starega kraja, Vam pošiljam prepis pisma, ki sem ga pisal predsedniku jugoslovanske vlade g. Slobodanu Jovanoviću in prepis pisma, ki sem ga pisal ministru dr. Kreku.

Dostavljajoč Vam te prepise, imam predvsem namero, Vas informirati; nimam pa nič proti temu, da jih objavite, ako solate, da bi bila objava koristna. S spoštovanjem
Dr. Ivan M. Čok, preds. Jugosl. Odbora iz Italije.

Gospod Slobodan Jovanović
Preds. Ministrskega Sveta itd.
London
New York 20. januarja, 1943.

Včeraj so prišli v moje roke neki slovenski časopisi, ki so tiskani v Ljubljani in ki so po podzemskih kanalih prispeli sem. Med ostalim sem čital v njih doslovni tekst dveh poročil, ki sta bili oddani preko londonskega radia B. B. C. Ker so teksti isti v različnih časopisih, ne dvomim, da so točni.

Prvo poročilo je "sporočilo Jugoslovanske vlade preko Slovenskega narodnega vodstva v Londonu" Slovencev, od 3. maja 1942. V njem se govori o odnosih Jugoslovanske vlade do Slovencev in do situacije v Sloveniji. V prvi točki se utrjuje in konstatira, da so Slovenci zastopani v vladi potom dveh ministriv, ki vodijo slovenske narodne posle. V ostalih točkah se zavzema stališče vlade nasproti situaciji v Sloveniji.

Drugo sporočilo je govor podpredsednika vlade g. Kreka od

Ker upam, da bo to najpopolnejše izdaje, kar smo jih do sedaj imeli, Vam prilagam ček za \$3.70, da mi ga pošljete, čim izide."

Doslej nabrana naročnina predstavlja že kaj lepo vsoto, a še vseeno ne zadošča in bilo bi le malo upanja, da bi mogel besednjak iziti, če bi se te dni ne bila vsaj malo odprta vrata do nekaterih mecenov, ki so v stanju založiti še toliko denarja, kolikor ga primanjkuje za založbo tega obsežnega, potrebnega in zelo zaželenega besednjaka. Zato se prav lahko zgodi, da pojde rokopis še ta mesec v tiskarno.

Med tem pa naj se vsi tisti, ki si mislijo naročiti Novakovo besednjak, le požurijo z naročili, kajti po 21. marcu bo besednjaku cena po \$5.00.

Naročila se naj pošiljajo na sledeči naslov. Mrs. Agnes Novak, 2349 Cleveland Ave. Chicago, Ill.

najvitalnejši interesi Jugoslavije.

Na žalost, te sloge in tega sodelovanja ni.

Tudi jaz, kakor gg. Krek in Snopj, predstavljam del slovenskega naroda. Logično bi bilo in v duhu narodne sloge in potrebnega sodelovanja, ko bi vse narodne posle, ki se tičejo Slovencev, reševali skupno in sporazumno. Vsa moja prizadevanja, da bi do tega prišlo, so ostala brezuspešna. V teku 20 mesecev odkar se vlada nahaja v izgnanstvu, nisem bil niti obveščen o delu ministrov - Slovencev v vladi, še manj pa vprašan za svet. Še več. V svojem političnem delu in vršenju svoje misije, za katero sem od naroda poslan in inozemstvo, nisem imel nobene podpore od vlade, niti od ministrov - Slovencev.

Da, bil sem direktno izključen od sodelovanja. Predstavnik Sloveske ljudske stranke gg. Krek, Snopj, Gabrovšek in Kuhar so še maja 1941 v Jeruzalemu osnovali "Slovensko narodno vodstvo v inozemstvu" za vodstvo slovenskih narodnih poslov, a mene, ki sem se tudi nahajal v Jeruzalemu, o tem niso niti obvestili. Izvedel sem za to šele koncem oktobra 1941 v Londonu. Takoj sem šel k gg. Kreku za pojasnilo. Opozoril sem ga, da oni štirje predstavljajo samo eno slovensko stranko in ne slovenski narod, ako izključujejo od sodelovanja one Slovence, ki niso v njihovi stranki. Zahteval sem, da se tudi meni prizna pravica na sodelovanje v tem odboru. Dr. Krek je to odbil in do danes je ostalo vse pri starem. Gotovo se še spominjate, gospod predsednik, da sem pri Vas protestiral (kakor tudi pri tedanjem predsedniku gen. Simoviću) in ime-

(Nadaljevanje na 3. strani)

in krajevni okoliščinah delala prevratno propaganda s tem, da je drugim neznanecem čitala liste protiitalijanske vsebine.

Dalje ker je sodelovala pri oboženem krdelu ustanovljenem z namenom izvrševati zločine proti varnosti države.

Iz teh razlogov je sodišče na osnovi členov zakona spoznalo Angelo Henigman za krivo vseh pripisanih ji zločinov in jo kot tako obsodilo na smrtno kazen.

Nacistična mobilizacija Evrope

London, 26. februarja (Radio prejemna služba.) — V teku londonske radio oddaje v slovenskimi je razpravljaj govornik o Hitlerjevi izjavi glede splošne mobilizacije vse Evrope za boj proti zaveznikom.

Hitler je razglasil to naredbo na dan obletnice osnutka nacistične stranke, ki je uspela zvladati v Nemčiji, osvojiti ogromna ozemlja in pahniti ves svet v brezmejno trpljenje; a tudi zanjo se bliža čas obračuna in nacisti morajo praznovati svojo obletnico z ukazi, ki jasno dokazujejo, da so na robu prepada...

To novo nabiranje moštva in delavnih moči, ženskih in moških, bo poostrilo tragični položaj v Sloveniji. Toda naš narod se mora upirati in vedeti, da vsakdo, ki izvršuje ukaze Hitlerja ali njegovih hlapcev Italijanov, dela v prid sovražnikom svojega naroda; kdor se poda v službo Nemcev ali Italijanov in uporablja orožje proti svojim bratom, je izdajalec. Srčice in hladni razum, oba velevala Slovencev slogu v boju proti skupnemu sovražniku in obsodjena bratomorni boj na račun fašizma.

Če vam omrznejo ušesa...

Uvodnik nekakega kanadskega lista je prinesel zanimivo priporočilo in nasvete za vse one, ki niso morda vajeni kanadske zime, posebno na severu, ter ne vedo kaj je treba storiti v slučaju, da jim omrznejo ušesa, ali nos, itd.

Poudarjajoč, da sta meseca januar in februar najmrležja meseca v Kanadi, uvodnik trdi, da je baš ta doba zimskega časa ona perijoda, ko ljudje dobivajo omrzle nosove, lica, ušesa in prste na rokah in nogah.

Navada je, da se premrzle ozirom omrzle dele telesa obrgne s snegom, toda uvodnik to odsvetuje, to pa na podlagi doganjanja, da si marsikdo prizada nepotrebne kožne poškodbe z nepravilnim drgnjenjem omrzle kože, ki je v takem stanju zelo občutljiva in lahko ranljiva.

Najboljši način je raba mrzle vode. Omrzle prste na rokah ali nogah je treba vtikati v mrzlo vodo, da se odtajajo in ravnato je treba obkladati z mrzlimi obkladki omrzljena ušesa, nos ali lica.

Ko se koža nekoliko ogreje na ta način, se more rabiti mlado vodo in kožo se mora otreti z mehko čunjo, nato pa namazati z vazelinom ali oljem.

Na ta način ostane omrzla koža nepoškodovana — drgnjenje s snegom pa mnogokrat povzroči krvavitve kože in to je nevarno. Mrzli in potem mladni obkladki pospešijo redčen obtok krvi hitreje, kot drgnjenje s snegom.

Da je stvar bolj razumljiva, uvodnik pojasni, da je smatrati omrznenje kože za iste vrste poškodbo, kakor opečenost z ognjem — in nikomur ne priide na misel, da bi drgnil obžgano kožo! Vsakdo ve, da je

treba opečeno kožo nalahko izzati z oljem ali čim sličnim, ter skrbeti, da se koža ne draži.

Na isti način je treba zbrinuti kožo, ki jo je osmodil hud mrzota.

Kdor ni vajen hudega mraza, naj se temu ne izpostavlja ali ni primerno oblečen. Rokavci brez prstov so v hudem mrazu praktičnejše in toplejše in le tako je treba gledati, da si vsi vsak primerno zavaruje obraz posebno pa je treba v mrzlih krajih skrbeti, da so noge tople, kar pomeni, da mora biti noga dobro obuta.

Predhodni razgovori o povojnih problemih

WASHINGTON, 4. marca (Posebna vest NYT-u) — Sumner Welles, podtajnik State Departmenta, je izjavil, da v določenem času sklican v tej državi predliminarni shod zasednikov vseh zedinjenih narodov v svrhu proučevanja povojnih problemov.

Dejal je, da bo konferenca začela s tehničnim delom. Prvo blema in pripravila program poznejša pogajanja med manjšimi državami. Glavni cilj teh pogajanj bo organiziranje permanentnega mednarodnega shoda.

G. Welles je dejal, da se njegova izjava nanaša na ono konferenco, o kateri je govornil predsednik Roosevelt, ko je menil konferenco, ki naj povzročijo probleme prehrane, ureditev živčnih dobav. Izj. G. Wellesa ne daje nobenih drobnosti; ključ temu pa je, mačijo kot izhodno točko porov, ki bodo stremeli za da se ustanovi gospodarski mita za harmoniziranje političnih zedinjenih narodov v reševanju podporne akcije in drugih problemov, ki se bodo pojavili v koljo po osvoboditvi podjarjanih narodov; to bo pripravilo pot gospodarskemu sodelovanju na široki bazi, soglasno v atlantskim Charterjem in v lease pogodbami.

ANGLESKO-JUGOSLOVANSKI PARLAMENTARNI ODBOR

LONDON, 27. februarja (Radio prejemna služba) — Predkli četrtrek se je sestala angloslovanska parlamentarna tarna odbor pod predsedništvom Harolda Mitchella. Seji je sodelovalo preko 20 članov, gleške spodnje hiše, in s strani Jugoslovani članji krajevne de in jugoslovanski politiki se nahajajo v Londonu.

G. Slobodan Jovanović je glasil, da je Jugoslavija predvojni dobi spoštovala tanske kulturne ustanove in izrazil svoje upanje, da bo glija po koncu vojne podpredstavnik Jugoslavije pri delu obnove Jugoslavije, ki je sosednja Jugoslovonom različna vprava bila zaključena z govorom Randalla, britanskega ambasadorja na našem kraljevem dvoru.

BRAT IN SESTRA UTONILA

WASHINGTON, Pa., 8. marca. — Neki dijak tujkajšnje vojnih bndov in vojno-varovanih znaalik!

ca. — Neki dijak tujkajšnje vojnih bndov in vojno-varovanih znaalik!

Podprimo borbo Amerike za osvoboditev evropskega kontinenta in s tem zagotoviti miru in sreči vseh narodov.

Obsodba samovoljnega postopanja dr. Kreka in Slovencev v vladi

(Nadaljevanje z 2. strani)

noval tako slovensko narodno vodstvo za navadno prevaro, metode g. Kreka pa fašistovske metode. Vi ste mi dali popolno prav in iskreno potrdili, da tudi vi smatrate metode g. Kreka za fašistovske. Na ta dejstva in na te metode sem opozoril, menda razven enega ali dveh, tudi vse ostale člane vlade, in vsi katerim sem govoril so jih obsojali. Vkljub temu ni bilo nič napravljeno, da bi se s temi metodami prestalo. Da, gospod predsednik, Vi ste celo dovolili, da to "Slovensko narodno vodstvo" pod avtoriteto vlade daje sporočila Slovencev in da to sporočila izgleda kot rezultat sporazuma med vlado in tem "vodstvom" kot predstavnikom vseh Slovencev v inozemstvu.

Britanska vlada je — kakor ostalim zaveznikom — tudi Jugoslovski vladi odstopila pravico, da se poslužuje radija B. B. C. V okvirju slovenskih emisij dajajo Slovencev g. Krek ali oni, ki ga on odredi, vsako nedeljo politični pregled situacije in posebna sporočila. Jaz sem zahteval sodelovanje pri tem, da vem, kaj se Slovencev govori in da po potrebi tudi moja želja ali moja misel pride do izraza. G. Krek je to odločno odbil. Jaz nisem smel znati, kakšna sporočila se dajajo Slovencev, ki so se pred mano skrivala. Gotovo ni bila namera britanske vlade dovoliti, da se ta njena institucija zlorabi od ene slovenske stranke na tak monopolističen način. Glavno odgovornost za to nosi Jugoslovanska vlada, ki je bila na to opozorjena, pa nič ni podvzela, da se to nepravilno stanje popravi.

Cepprav se poročila o stanju v Sloveniji, ki prihajajo vladi iz domovine, dostavljano na razne naslove, pred mano — so se skrivala. Jaz nisem videl niti slovenskih časopisov, ki so prihajali vladi v London.

To je samo nekoliko primerov o metodah dela ministrov Slovencev in "Slovenskega na-

rodnega vodstva" v Londonu. Na kratko se te metode lahko reasumirajo takole: predstavniki Slovenske ljudske stranke, čeprav so legitimirani, da predstavljajo samo svojo stranko, se prikazujejo kot edini in izključni predstavniki vseh Slovencev; a vlada jih kot take priznava.

Jaz sem in kot predsednik važne in zaslužne organizacije "Jugoslovanskega odbora iz Italije" in kot predstavnik enega dela Slovencev, od naroda poslan v posebni misli v inozemstvo, toliko od slovenskih članov vlade kolikor od takozvanega "Slovenskega narodnega vodstva", poleg vseh mojih ponovnih zahtev za sodelovanje, popolnoma prezrt in bojkotiran. Moje pritožbe podnešene Vam kot predsedniku kakor tudi mnogim članom vlade niso imele nobenega uspeha.

Zato v svojem imenu in kot javni delavec ter predstavnik enega dela Slovencev izjavljam, da so izjava Jugoslovanske vlade od 3. maja in govor g. Kreka od 23. maja dane brez mojega znanja in da se z njimi ne strinjam. Dalje izjavljam, da na žalost sloge in solidarnega sodelovanja med predstavniki Slovencev in inozemstvu ni, ker ga odklanjajo predstavniki Slovenske ljudske stranke.

Protestiram proti zgoraj citirani izjavi Jugoslovanske vlade od 3. maja kakor tudi proti govoru dr. Kreka od 23. maja, ker bazirajo na neresnici.

Gospod predsednik. Dokler sem bil v Londonu, sem imel ponovno priliko opozoriti Vas na vest iz domovine, da Slovinci niso zadovoljni z zastopstvom v vladi. Te vesti so prišle ne samo iz naprednih krogov, ampak iz krogov stranke, kateri pripada g. Krek. Najvažnejši je sklep predstavnikov vseh slovenskih strank, naprav-

Pershingov sorodnik

Na sliki je John J. Pershing, tretji bratranec generala Pershinga, ki je navaden vojak in se vojskuje z ameriškimi četami na Novi Gvineji.

ljen še poleti 1941 v Ljubljani, ki je bil dostavljen g. Kreku in katerega prepis sem jaz Vam, gospod predsednik, osebno izročil. Vse Slovenske stranke vključno tudi seveda Slovensko ljudsko stranko, so enoglasno sklenile "da se mora vodstvo slovenskih narodnih poslov in slovenskega zastopstva v vladi v Londonu sestaviti tako, da pride med bivšimi političnimi strankami sloge do izraza." Celotno ameriški Slovinci, čeprav ameriški državljani, so se obrnili preko Vas jugoslovanski vladi s prošnjo, da se uvažuje zahteva Slovencev iz domovine. Na žalost se toliko predstavnikov Slovenske ljudske stranke kolikor merodajni faktorji v popolnem nasprotstvu z demokratičnimi načeli, šli preko narodne volje Slovencev.

Postopek Slovencev v vladi, ako mu ni povod osebni interes, more imeti za cilj samo to, da se izkoristijo abnormalne prilike vojnega stanja in begun-

stva na korist Slovenske ljudske stranke in na škodo ostalih Slovencev.

Moram poudariti, da se tudi drugače ne strinjam niti s politiko jugoslovanske vlade, niti s politiko Slovencev v njej. Ker bi Slovinci v domovini na odlagi zgoraj citiranih izjav od 3. in 23. maja mogli sklepati, da nosim odgovornost solidarnost s slovenskimi člani vlade, izjavljam na temelju zgoraj izmešenega, da se razume samo po sebi, da jaz za to politiko ne nosim nobene odgovornosti.

Moja vest mi nalaga, da z obzirom na svoj narod in na Jugoslavijo kakor tudi na odgovornost za svoje delo Vam to sporočam in zahtevam, da odredite, da se to moje pismo na slovenskem jeziku v celoti prečita prvo prihodnjo nedeljo, ko se običajno daje slovenska emisija preko londonskega radija B. B. C.

Izvolite sprejeti, gospod predsednik, tudi ob tej priliki izraz mojega globokega spoštovanja.

Dr. Ivan M. Čok
Preds. "Jugoslovanskega Odbora iz Italije".

Dr. Kreka pa je pisal dr. Čok istočasno sledečo pismo: Gospod dr. Miha Krek, podpredsednik vlade, London.

Gospod minister: Istočasno s tem pismom, pišem pismo g. predsedniku vlade g. Slobodanu Jovanoviću, katerega prepis Vam prilagam, ker se tiče Vas in Vašega delovanja.

Odkar sem prišel v Jeruzalem 1. maja 1941 v stik z jugoslovansko vlado, sem prosil in zahteval, da se uredi odnosaj med mano in njo. Na žalost, do danes zastonj.

Gotovo se pa še spominjate, da smo prišli v Jeruzalem nekake večera junija meseca 1941 k Vam predstavnik "Jugoslovanskega odbora iz Italije". Bil nas je pet in smo Vas prosili za sporazumno in ozko sodelovanje v vseh stvareh, ki se tiče-

jo Julijske Krajine, pa tudi Slovencev in Jugoslavije. Vi ste obljubil sodelovati z nami in urediti svoje delovanje tako, da bo sporazumno in harmonično z našim. Meni kot predsedniku ste celo obljubil, da mi boste pošiljal pismena poročila o situaciji in o Vašem delovanju.

Na žalost, dejanja so bila popolnoma drugačna. Sami ste vse reševali in vso moč, ki Vam jo daje in je dajal položaj v vladi, izrabili za sebe in svoje strankarske prijatelje. Ne o primorskem vprašanju, ne o nobenem slovenskem, ne o nobenem jugoslovanskem vprašanju, ne o važnih političnih zadevah, ne o zadevah manjšega značaja se niste nikdar z mano posvetovali. Pri tem ste javno vedno vse ostale Slovence pozivali na "slogo".

To stanje je ostalo nespremenjeno, odkar sem se preselil v Ameriko.

Da se mi ne bi očitalo, da rušim slogo, nisem svojih opravičenih pritožb iznašal v javnost.

Nisem pa računal, da boste šli tako daleč, kakor ste to storili s takozvano "vladino izjavo" od 3. maja in s svojim govorom od 23. maja l. l., za katere sem izvedel šele sedaj. Menda se je prav čakalo, da zapustim London, da ne bi jaz za to zvedel pravočasno in preprečil.

Ako bi sedaj molčal, bi grešil proti svoji vesti in proti svojemu narodu. Vprašam se, ali sem prav postopal, da doslej ni-

sem povzel energičnejše korake proti takemu postopanju, ki je po mojih pojmih brez etike in morale ter brez duha odgovornosti v teh težkih historičnih časih, ki jih preživljajo Slovinci in Jugoslavija.

Zato sem napisal predsedniku vlade Jovanoviću pismo, v katerem zavzajem stališče proti t. zv. "vladini izjavi" od 3. maja in Vašemu govoru od 23. maja l. l.

S spoštovanjem

Dr. Ivan M. Čok,
predsednik "Jugosl. odbora iz Italije."

Mali oglasi

TRGANJE IN BOLEČINE V MISICAH?
Filtro pomoči dobile s Pain-Expeller-jem, kvadrovim mazidom, ki ga rabijo tisoči. Nad 18 milijonov prodanih steklenic je dokaz njegove dobrotelosti. Zahtevajte pravi Pain-Expeller s Sidrom na skatnjaci.

PAIN-EXPELLER

Naprodaj

je pohištvo za obednico, postelja z vzmeti, in obleka. — Zgledite se od 8. do 12. ure dopoldne na 7144 Donald Ave.

Izurjeni operatorji

na **BORING MILLS** (Horizontal in Vertical) **VELIKIH STRUGALNIKIH RADIAL DRILL**
Plača na uro, poleg "overtime."
Če ste sedaj zaposleni pri obrabnem delu, se ne prigrisite.

Wellman Engineering
7000 CENTRAL

SEE WHAT YOU'RE INVESTING IN!

YOU GIRLS WHO SUFFER

Distress From **PERIODIC FEMALE WEAKNESS**
And Want To Build Up Red Blood!

Take heed if you, like so many women and girls, have all or any one of these symptoms: Do you on such days suffer cramps, headaches, backache, weak, nervous feelings, distress of "irregularities", periods of the blues—due to functional monthly disturbances? Then start at once—try Evin E. Pinkham's Compound TABLETS (with added iron)—made especially for women.

Also, their iron helps build up red blood to give more strength. Pinkham's Tablets are also a fine stomachic tonic! Follow label directions.

"THAT LITTLE GAME" — SMEARED WITH LUCK

WINDY WINNER?

HOLD YOUR HORSE, NOW. — JUST A MINUTE — LET'S SEE HOW MUCH IS IN THERE

DON'T LET THAT WORRY YOU. — YOU AINT GOIN' TO GET THE POT, ANYHOW! IT'S COMIN' TO ME! JONES IS WRITTEN ALL OVER IT. YOU PUNKERS AINT IN MY CLASS AT ALL.

FOR THE LOVA MIKE, SHUT UP! WHEN YOU'RE IN LUCK YOU CHATTER MORE THAN A BACK YARD FEMALE WITH NOthin' ON HER HANDS BUT A COUPLA WARTS.

YOU'RE SPILLIN' ENOUGH LIND TO PULL A YACHT RACE. I'LL HAVE A STIFF NECK SITTIN' IN THIS DRAFT

HE WAS QUIET AS AN IRON WATCH DOG LAST WEDNESDAY AND SATURDAY WHEN THE HEAVY MITTS WERE COMIN' OUR WAY.

HOPE HE GETS LOCK JAW.

Q. Does an album filled with stamps automatically become a Bond that will mature in 10 years?
A. No. It must be exchanged for a Bond, and it will bear no interest until it is so exchanged.

Q. Can payment of a War Savings Bond be made to the receiver or trustee in bankruptcy of the estate of a registered owner?
A. Yes, when bankruptcy or insolvency has been adjudicated and request for payment has been duly executed.

Q. Can I authorize my employer to set aside portions of my salary each pay day until enough is accumulated to buy a War Savings Bond?
A. Yes, if your employer has installed a Pay-Roll Savings Plan. More than 24 million wage and salary earners are saving their money this way.

Q. Can I invest a lump sum in War Bonds and receive from the investment a return in the nature of an annuity?
A. No. The purchase of each War Savings Bond is a separate transaction. Each Bond is dated as of the first of the month in which payment for it is received by an authorized issuing agent, and matures exactly 10 years from that date.

Remember—the longer you keep War Bonds, the more valuable they become.

SQUIRE EDGEGATE—An Awful Situation for a Hungry Man

BY LOUIS RICHARD

GOSH! I CAME AWAY AND LEFT MY GLASSES AT THE OFFICE

AND THIS TYPE ON THE MENU IS SO SMALL THAT ALL I CAN READ IS THE NAME OF THE PROPRIETOR

WHAT AM YOU, PLEASUR SUN

I GUESS YOU'LL HAVE TO READ OFF THE LIST OF STUFF TO ME I CANT MAKE IT OUT

AH SHO WOULD LAK TO ODDIGE YO BOSS — BUT I AINT GOT NO EDUCASHUN EITHER

Mali oglasi

Učence
SE IŠČE ZA **Magnesium stalno livarsko delo**
Plača na uro poleg bonusa
Če ste sedaj zaposleni pri obrabnem delu se ne prigrisite.

American Magnesium Corp.
1099 Ivanhoe Rd.

ŽENSKES!
PARK DROP FORGE CO.
je tovarna za vojno obrabna dela

Na razpologo je delo podnevi ali ponoči!
Plače za ženska dela so ista kot plače za moška dela.

Nahaja se le nekaj korakov od St. Clair poulične.
Zgledite se osebno za intervju.
PROSENE STE, DA PRINESETE TA OGLAS SEBOJ.

Oblak Furniture Co.
Trgovina s pohištvo
Pohištvo in vse potrebščine za dom
6612 ST. CLAIR AVE.
HENDERSON 2978

Ako iščete
dobrega popraviljalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevlje ter imamo polno zalogo finih, novih moških čevljev. Cene zmerene.

FRANK MARZLIKAR
16131 St. Clair Ave.

VSE KARKOLI
potrebuje se od zobozdravnika, bodi izvlčenje zob, polnjenje zob in enako lahko dobite v vašo polno zadovoljstvo pri dr. Župniku, ne da bi zgubili pri tem dosti časa. Vse delo je narejeno, kadar vam čas pripušča. Uradni naslov:

6131 St. Clair Ave.
vhod na 62. cesti
Knažovo poslopje

Getting Up Nights Makes Many Feel Old
Do you feel older than you are or suffer from Getting Up Nights, Backache, Nervousness, Leg Pains, Dizziness, Swollen Ankles, Rheumatic Pains, Stomach, acidity or frequent passages? If so, remember that your kidneys are vital to your health and that these symptoms may be due to non-organic and non-systemic kidney and bladder troubles—in such cases CYSTEX (a physician's prescription) usually gives prompt and joyous relief by helping the kidneys flush out poisonous excess acids and wastes. You have everything to gain and nothing to lose in trying Cystex. An iron-rod guaranteed wrapped around each package assures a refund of your money on return of empty package unless fully satisfied. Don't take chances on any kidney medicine that is not guaranteed. Don't delay. Get Cystex (5-cent) from your druggist today. Only 35¢. The guarantee protects you.

Mix Lemon Juice AT HOME TO RELIEVE RHEUMATIC PAINS
Money Back—If This Recipe Fails
Goodness travels fast—many of the thousands of folks who now take lemon juice for rheumatic pains—have found that by adding two tablespoons of Alkermid to one tablespoonful of lemon juice in a glass of water, they get instant relief for the aches and pains caused by rheumatism, lumbago. It's no surprise either, for Alkermid is a 15-year old formula to relieve rheumatic aches and pains. In fact—if it does not help—your money back. What could be fairer? Get Alkermid today. Any live druggist. Only 50 cents—DO IT NOW.

P. DECOURCELLE:

MOČ LJUBEZNI

ROMAN — I. DEL

IX.

DVE GROFICI

— Pomagajte! Pomagajte! — je kričala Tereza skozi okno . . . Hitro! Gospa umira! Skočila je k Heleni de Montlaur, ležeči na tleh, dvignila jo je in položila na divan. Sluga je pa hitel po zdravnika, ki je takoj prišel.

Toda vse zdravnikovo prizadevanje je bilo zaman, Helena ni odprla oči.

— Posteljite gospej posteljo in zagrinite okna, — je naročil Terezi. — In pošljite koga po pijavke in po zdravila.

Helena je sicer za hip odprla oči, pa jih je takoj zopet zaprla, kakor da ne more gledati svetlobe. Mrzel pot ji je pokrtil telo, zobje so kar sami šklepetali in tresla se je po vsem telesu.

— Milček . . . obsojen! . . . Po nedolžnem! . . . O, Ramon!

Položili so jo na posteljo in zdravnik ji je odprl žilo. Prekrižala je roke in glava ji je omahnila nazaj. Kmalu je pa začela dihati hitreje in znova je začela z drhtečim glasom tarnati:

— Milček . . . Ubogi Milček! . . . In Ramon, . . . vsi trije smo tako srečni . . . In prepevam, da je veselje! Dober dan, ljuba Carmen . . . Pojdi, objemi Milčka!

Tereza in Josef sta skrivaj plakala.

— Morda se pa grof de Montlaur kmalu vrne, — je dejal zdravnik. — Če se vrne, bo že sam ukrenil vse potrebno. . . . Bojim se, da ima vnetje možganske mreže. Pazite na pismo, ki ga je držala gospa v rokah in ki jo je najbrž tako zelo razburilo. Tega pisma ne sme nihče videti. Spravim ga v kuverto in izročim grofu, ko se vrne.

Zdravnik je prišel zopet popoldne, kakor je bil obljubil. Grofično stanje je bilo še slabše. Helena je imela res vnetje možganske mreže. Proti večeru, ko se je zdravnik že pripravljal k odhodu, se je ustavila pred hišo kočija. Zdravnik je videl, kako je izstopil iz nje debel gospod, ki ga je dobro poznal. Bil je pariški notar Lhermitte.

— Obžalovanja vreden primer, dragi doktor, — je menil notar, ko mu je bil zdravnik povedal, kaj se je zgodilo. — To je res žalostno tako ugledna rodbina, pa je naenkrat vsega konec. Toda to se zgodi često. Mož je baje moral odpotovati v Panamo, kamor so ga pač kli-

cali važni opravki. Pustil je ženi samo to, kar ji je bilo zajamčeno po pogodbi.

— Uboga gospa! . . . In kaj nameravate storiti?

— Primoran sam storiti, kar mi je bilo naročeno. Ne smem niti povedati, kje je moj klient. Grof noče, da bi njegova žena stanovala v tej hiši, ki jo moram po njegovem naročilu prodati.

— Toda pomislite, da je gospa težko bolna!

— Ah, nikar se ne bojte, bomo že pazili na njo.

Helena bolezen se je vlekla že mesec dni, ne da bi se obrnila na bolje. Nesrečnica je bila bleda ko zid, motne oči so zrle topo predse, telo je ves čas pokrival mrzel pot, srce je utripalo počasi, rahlo, neredno.

Ves čas bolnica ni izpregovorila niti besedice. Dve usmiljenki sta ji stregli in že sta tiho molili za umirajočo.

Sluga in služkinja sta bila odpuščena. Samo vrtnar in njegova žena naj bi stražila hišo, dokler bi ne bila prodana.

Postala sta zvesta in udana služabnika svoje uboge, ljubljene gospe. Nekega večera sta se vrnila v svojo izbo vsa objokana. Zdravnik je bil namreč izjavil, da bi bil naravnost čudež, če bi grofica doživela prihodnji dan.

Šla sta jo torej še enkrat pogledat . . . morda zadnjikrat. Bila je bleda ko zid, izpod trepalnic so se ji videle umirajoče oči. Roke je imela sklenjene na prsih in dihala je tako tiho, da se je komaj še slišalo.

Kdo ve, kakšne so zadnje misli umirajočih, ki leže nepremično in se ne zavedajo več dobro, kje so? Kdo ve, kaj pomeni premikanje njihovih ustnic, kaj krčenje in iztegovanje prstov in kaj dolgi pogledi njihovih upadlih oči? Telo sicer res več ne uboga volje, duh pa še živi. Morda je umiranje boj med njim in neposlušnim sužnjem, boj, ki ga vidiš na obrazu umirajočega?

Često se godi, da duh zmaga, da se telo otrse objema smrti, da zmaga silna volja. Bolezen popusti . . . nekam nerada, polagoma, prizadevajoč si še vedno znova zgrabiti svoj plen.

Tako je bilo tudi s Heleno. Naslednjega dne, ko je prišel zdravnik, je stala vrtnarjeva žena že na pragu.

— Gospa je imela zelo mirno noč, — je dejala zdravniku. — Od večeraj je vsa izpremenjena. — Kaj poveste!

"NEW GUINEA GALS"—U.S. Army nurses, recruited through the American Red Cross, wait outside their bomb shelter during an air-raid alert in New Guinea. Representative of the thousands of Red Cross nurses now with the armed services, they are, left to right: Alma E. Madison, Philadelphia; Willie H. Lawson, Athen, Tenn.; Helen Gray, Washington, D.C., and Juanita Hamilton, Hendersonville, N.C.

Ameriški vojaki v Jeruzalemu

Na sliki sta dva ameriška vojaka, ki sta z ostalimi vred obiskala Jeruzalem in ki se pravkar poslavljata od čuvaja Salomonovih hlevov.

— Proti polnoči je močno krvavela iz nosu. Z možem nisva vedela, kaj početi, že smo mislili, da je konec, in z usmiljenkami smo si prizadevale samó ustaviti ji kri. Kar jo je oblihl mrzel pot po vsem telesu. Naenkrat se je obrnila in zašepetala: Žejna sem! Dale smo ji piti. Premaknila se je in začela normalno dihati — a zdaj že mirno spi. In poti se, da je vsa premočena.

Zdravnik se je res prepričal, da je nevarnost minila.

Toda okrevanje se je vlekle dolgo, zelo dolgo. Listje je že rumenelo a Helena še vedno ni mogla iz svoje sobe. Zdravnik je hodil k nji, dokler narava ni storila svojega.

— Zdaj sem pa zdrava, jeli gospod doktor? — ga je vprašala nekega dne, ko se je počutila zelo dobro.

— Da, če boste pazili.

— Kmalu . . . čez nekaj dni. Morate se pa varovati vseh naporov, vznemirjanja in težkih misli.

— To pa ne bo mogoče, ker me čaka težka naloga.

— Dá, vem, — je dejal zdravnik sočutno, — vem, da je vas doletela nesreča in da se ne boste mogli otresti mučnih spominov, a mračne misli boste mo-

rali odganjati od sebe, ker se bo dalo.

Helena je pisala najprej notarju; sporočila mu je, da se preselila, in ga prosila, naj jo obvesti, če je kaj novega. Notar je prišel sam k nji. Zelo hladno in zelo mirno ji je povedal, da ne ve, kje je grof de Montlaur.

Ramon je bil pri njem drugi dan po svojem prihodu v Pariz in sicer s svojo materjo. Notarju je povedal, da je nastal med njim in ženo prepad, ki ga ni mogoče premostiti. Spravil je pri njem svojo oporoko. Heleni je zapustil tristo tisoč frankov, ki so ji bili določeni z ženitbeno pogodbo. Odredil je, da mora biti hiša v Knežjem parku takoj prodana, čeprav solastnika Saint-Hyrieixa ni doma, kajti stara grofica je imela pooblastilo od svojega zeta.

— Te nepremičnine so že prodane, — je pripomnil notar. — Kupec bo počakal do vašega okrevanja, potem pa prevzame hišo.

Pokazal ji je listine in izročil sveženj vrednostnih papirjev. Helena pa še vedno ni mogla prav razumeti, kaj se je zgodilo.

Notar se je poklonil in spravil listine nazaj v torbico.

— Stori vse, kar bo v mojih močeh, milostiva. Nimam pojma, ka je stopilo med vas in gospoda grofa, in to me tudi ne zanima. Dovolite pa staremu možu izraziti najiskrenejšo željo, da bi se vajina sreča čim prej povrnila.

Helena je bila po boleznih prav tako lepa kakor pred njo. Moči so se ji hitro vračale. Bila je celo še lepša, le njene velike modre oči, žareče nekoč v neskončni sreči in veselju do življenja, so bile zdaj zamišljene. In smejala se ni več.

Hotela se je sestati z možem, najti svojega otroka, obnoviti svojo srečo.

Pisala je Ramonu dolgo pismo. Doprinesla mu je dokazne usodne zmote, dotaknila se je spominov na srečno preteklost, klicala mu je v spomin vse popljube, vso ljubavno opojnost in vse srečne trenutke, ki sta jih preživela ob sinčkovih zibelki.

Pisala mu je, da ne verjame grožnjam, ki jih je izrekel v pismu pred odhodom. Milček da je gotovo pri njem. Odpusti mu vse strašne muke, ki jih je morala pretrpeti in ki bi jih bila skoraj plačala z glavo. Prikazuje ga, hitro naj se vrne k nji.

Pisala je grofici de Montlaur, pisala Carmen.

Vsa tri pisma so prišla nazaj nerazpečatena. Heleni je zadalo to nov udarec. Bila je vsa iz sebe, vendar je pa še vedno upala.

Saj je bila nedolžna . . . Saj ni mogla biti obsojena, ne da bi jo bil kdo zasljal. Potrebovala je sodnika in iskala ga je.

Napotiti se je hotela h grofici de Montlaur. Naj bo ona njen sodnik in naj zve resnico. Pove ji, da greh, porojen iz usodne zablode, ni nikomur znan in da je že vse končano, kajti morje je za vedno ločilo oba grešnika.

— Klementina, — je dejala nekega jutra služkinji, — danes odpotujem v Brest . . . spremitte me.

— Dobro, gospa.

V Brestu se je napotila Helena najprej k staremu notarju njihov rodbine Dieudonné, da bi kaj zvedela od njega. Notar je bil na njeni svatbi z Ramonom.

Toda moža ni bilo doma. Njegov namestnik je povedal Heleni, da je bila stara grofica pred dvema ali tremi meseci operirana, ni pa vedel, ali se je operacija posrečila in kako je zdaj z grofici zdravjem. Bil

Policiji—"babice"

V Ridgefieldu, N. J., so pričeli večbati policijo za prvo pomoč pri porodih. Na sliki vidi mo policista, ki kaplje "novorojenčku" (lutki iz voska) kapljice v oči.

je prepričan, da je grofica v penhoetskem gradu. Ni mu pa bila znano, da-li sta sin in vnuk pri nji ali ne.

Drugo jutro se je odpeljala Helena v Penhoet. Kako dobro je poznala pot iz Bresta v Penhoet! Vsak grm, vsako drevo, vsak grič je obujal v nji sladke spomine. Tu, v tej krčmi sta se nekoč ustavila. To je bilo že davno. Bilo je tik pred svatbo . . . jahala sta na izprehod. Spomnila se je živo na nezgodo, ki se je bila pripetila Ramonu.

Jermeček na sedlu se je bil pretrgal in morala sta se ustaviti; ta čas, ko so popravljali sedlo, sta se izprehajala po vrtu, bila sta zelo plaha in vznemirjena.

Izpregovorila nista niti besedice, ko je pa odtrgala rožo in jo poduhala, jo je prosil, naj mu jo da, in poljubil ji je roko.

Pri tem kupu kamenja — bilo je pred dobrimi tremi leti — se je bal sinček moža, ki je razbil kamenje. Solze so ji zalile oči pri tem spominu.

Za ovinkom je zagledala grad in kočijaž je kmalu ustavil pred njim. Na dvorišču ni bilo nikogar. Stopila je na stopnišče. V hipu, ko je hotela odpreti večna vrata, je stopil na prag priletel mož, blede in drhteč po vsem telesu.

— Vi tu, gospa! — je vzkliknil presenečeno.

Bil je stari Yvon, zvesti služabnik grofice de Montlaur.

— Vi tu, milostiva! — je ponovil.

In iztegnil je roko, kakor bi

hotel zgraditi Heleni pot. — Da, dragi Yvone, jaz sem. — Prihajam k materi . . . — Gospa grofica vas ne more sprejeti. — Ta hip? Videla me je prihajati in ne more zdaj . . . — Ne zdaj, ne kadarkoli, gospa.

— Kaj pravite, Yvone? — Obžalujem, toda ponoviti moram, kar je bilo strogo naročeno meni in vsem drugim služabnikom. Če bi dovolil milostivi vstop v grad, bi nas gospa grofica takoj odpustila.

— Če bi meni . . . — In kriv je samo današnji žalostni dogodek, da so vrata v ograji odprta.

— Kakšen dogodek? — Naročeno mi je, da ne smem milostivi povedati, kaj se tu godi.

— Motite se, dragi Yvone. Saj vendar veste, da sem snala vaše gospe . . .

— Gospa grofica je nam naročila, naj smatramo njenega sina za vdovca.

— Sem mati njegovega sina. — Oprostite, gospa, stori mi moram, kar mi je bilo naročeno . . . Naročeno nam je zapovedati gospe, če bi prišla v grad.

— Mene zapoditi! Kaj pa moj sin?

— Gaston de Montlaur, vnuk gospe grofice, je mrtev, tako je nam dejala naša gospa.

— Mrtev! Moj sin! . . . Ljubež, Yvone! Tu je . . .

— Prisegam, gospa, da mamečka nisem več videl v gradu, odkar ga je gospa grofica odpeljala v Pariz.

(Dalje prihodnje)

SLOVENSKE PLOŠČE

Ravnokar smo prejeli polno serijo slovenskih plošč, ena izmed njih je nova.

406 Je pa davi slanca pala V zapadu solnce tone 400 Ko pridem skozi log

401 Nova domovina (Valček) 402 Veseli fantje (polka) 403 Pa na križ pri en hiš 404 Pod mojim okencem (Valček)

407 Euclidska polka Na izbiro imamo tudi velik izbor drugih plošč.

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 St. Clair Ave. JOHN SUSNIK

IT TAKES BOTH!

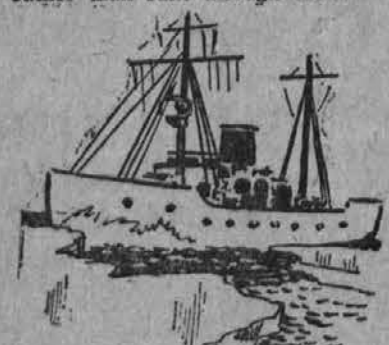

U. S. Treasury Department

Detroit Free Press

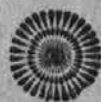
What You Buy With WAR BONDS

It is imperative that the ship lanes be kept free of ice. With American troops occupying Iceland and the Navy using the northern route for transportation of supplies to Russia, ice breakers are essential to Naval operations. The ice breaker is a specially constructed ship with heavily armored bows and powerful engines that crush the ice floes rather than ram through them.

Ice breakers of the Kikapoo class operating in the North Atlantic cost approximately \$10,000,000. You can help our Navy build these ships by investing at least ten percent of your income in War Bonds every payday. Enroll in the payroll savings plan or apply at the nearest bank or postoffice. U. S. Treasury Department

SEZNAVITE JAVNOST Z VAŠO TRGOVINO POTOM . . .

'Enakopravnosti'